

Raadsvergadering do 2 juli 2022 Vragen fractie GroenLinks-PvdA

Toelichting informateur Bram van Hemmen

Dank voor de toelichting. Wij zijn blij dat er nu in ieder geval een coalitieakkoord is. Onze fractie is een groot voorstander van een breed gedragen raadsakkoord als invulling van bestuurlijke vernieuwing die ook wij noodzakelijk achten. Ons inziens is dat een akkoord dat tot stand komt door goed en transparant overleg tussen alle partijen vertegenwoordigd in de raad, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en inwoners.

U heeft het advies van de informateur slechts gedeeltelijk gevolgd door te kiezen voor overleg achter hermetisch gesloten deuren met Lokaal Belangrijk, CDA en VVD. De rest van de raad is overvallen door de uitkomst en mocht het daarmee doen. Geen goede start voor de samenwerking die ook u noodzakelijk acht.

Het overleg tussen u en de formerende partijen heeft ons inziens geleid tot een mager, algemeen, moeilijk te doorzien en zeker geen SMART akkoord. Daar is de uitnodiging aan toegevoegd om met de raad (lees de oppositie) tot een aanvullende strategische agenda te komen. Dat roept bij ons eigenlijk alleen maar vragen op over zowel het proces als het akkoord.

Wij hebben echt eerst antwoorden nodig om te beoordelen wat het akkoord in combinatie met een aanvullende agenda en uitvoeringsprogramma inhoudt en voor ons en de inwoners van Leusden betekent.

Vragen n.a.v. het proces voor formateur en formerende partijen:

- Kunt u aangeven waarom u als formateur voor deze gesloten weg en niet voor de gezamenlijkheid heeft gekozen en waarom zijn de formerende partijen hier in meegegaan?
- Het akkoord dat u en de formerende partijen “vernieuwend en transparant” noemen, wordt binnen en buiten de raad als algemeen, mager en niet SMART ervaren. Wezenlijke thema’s worden niet genoemd. Welke intentie en motivatie ligt hier achter? Is dat vooropgezet of is het de onervarenheid of zijn de formerende partijen daar niet aan toe of onderling niet uitgekomen?
- Is het akkoord op de 5 thema’s gesloten d.w.z. kunnen wij nog op deze onderdelen wezenlijk amenderen of is het simpelweg wat VVD fractievoorzitter Carlos Genders vorige week al heeft gesteld: “Wij zijn de baas”?

Vragen n.a.v. het coalitieakkoord aan de fractievoorzitters van LB, CDA en VVD:

Duurzaamheid:

Laten we, als GroenLinks-PvdA voorop stellen dat we blij zijn dat er veel aandacht gaat naar de energietransitie in de gebouwde omgeving. Isolatie, opwek van energie en meer groen is nodig. Biodiversiteit en natuur moeten behouden en versterkt worden. Hier vinden wij elkaar. Wij lezen ook dat Leusden een actieve bijdrage gaat leveren aan de bossenstrategie van provincie Utrecht, u geeft aan bomen te willen planten. Ook zijn we verheugd dat u de rijkssubsidie

voor Roozendaal in elk geval wilt inzetten en de aanpak wil uitbreiden en intensiveren. Wij hopen dat u de bewoners van Alandsbeek niet in de kou laat staan, want daar loopt ook een programma.

- Het akkoord geeft aan dat de gemeente een grote verantwoordelijkheid draagt. Anderzijds geeft de coalitie aan dat het uitnodigingskader wordt aangepast en het tempo omlaag gaat. Hoe rijmt u dit met elkaar?
- U neemt afstand van het beleid van de afgelopen 4 jaar. U lijkt 2040 en de routekaart los te laten. Dat heeft Lokaal Belangrijk in haar programma ook gesteld maar hoe kunnen met name VVD en CDA dat verenigen met hun inzet en standpunten van de afgelopen 4 jaar?
- Wat gaat u precies aanpassen en waar gaat u op inzetten?
- De maatregelen die u voorstelt zijn niet nieuw of ambitieus: deze zijn allemaal staand beleid, maar regionaal is veel meer afgesproken en vastgelegd. Hoe wilt u uw aanpassingen regionaal realiseren zonder positie of imago verlies ?
- U geeft aan een actieprogramma te willen maken en daarin te kijken wat nodig is, wat kan en wat mogelijk wordt. Dit is bijzonder, want afgelopen 4 jaar heeft de coalitie van VVD, CDA en GroenLinks-PvdA dit al aan de raad aangeboden. Oftewel: dit is de tactiek van de vertraging. Van het nogmaals onderzoeken, van de hoop dat van uitstel afstel komt. Maar met deze houding komt er geen afstel van klimaatverandering en u schuift de rekening door. Hoe verhoudt dit zich tot uw uitspraak dat u grote verantwoordelijkheid voelt?
- U wilt vol inzetten op innovatie. Maar een stroomnet blijft nodig voor balancering. Onze netbeheerders, Stedin en TenneT geven dat ook aan: juist nu is het belangrijk om plannen te blijven maken, om ideeën uit te werken, zodat zij hun investeringen goed af kunnen stemmen op de ontwikkelingen in de regio. Hoe verhoudt zich dat tot uw gewijzigde focus? En welke maatschappelijke kosten brengt uw gewijzigde focus met zich mee?

Bouwen en wonen:

De nadruk in het akkoord ligt bij 'mensen die sociaal en economisch verbonden zijn aan Leusden'. Leusden is een gemeente waar veel mensen van buiten zijn gekomen. Wat ons betreft is en blijft iedereen welkom.

- Neemt u afstand van het eerdere "ontwikkelbeeld" dat we raadsbreed eerder regionaal hebben ingebracht? Beseft u wat de bestuurlijke consequenties daarvan zijn voor de eigen ambities van Leusden en de regionale positie?
- Welke sturingsmaatregelen denkt u te hebben?
- Hoe wilt u omgaan met landelijke beleid/regie en regionale afspraken en maatregelen die opgelegd worden?
- Waarom moeten we het aantal van '100 woningen' in de krant lezen?
- Hoe denkt u voornemens zoals in het akkoord genoemde 'nieuwe premie-A-woningen' te bekostigen?
- Waarom sluit u het gebied langs de Valleikanaal (de Horst) nu al uit als mogelijke plek om te bouwen terwijl te voorzien is dat we komende periode al meer plekken nodig zijn? Heeft u dan andere plekken in gedachten?

Financieel:

In het akkoord geeft u aan dat u met lef en verstandig wil handelen. U geeft vervolgens aan dat u bij tegenvallers eerst gaat bezuinigen. U accepteert dreigende tekorten na 2026, maar vraagt ook bij voorstellen met structurele lasten structurele dekking.

U weet nu al dat er zeker gekort wordt op onze inkomsten uit het gemeentefonds, we extra budget nodig hebben voor een klimaat adaptieve en toekomstbestendige buitenruimte, voor het sociaal domein, de openbare ruimte, de ambtelijke organisatie, er planontwikkeling dient te worden bekostigd. Hoe denk u met uw uitspraken en deze verschillende ontwikkelingen daadwerkelijk een solide financieel beleid te voeren? Waar vinden we het lef terug?

- U vult de bestemmingsreserve energie- en warmtetransitie met geld uit een andere bestemmingsreserve “toekomstbestendige openbare ruimte”. Hoe zorgt u ervoor dat onze openbare ruimte dan toekomstbestendig wordt?
- Acht u het laten ontstaan van serieuze tekorten voor volgende generaties in overeenstemming met de principes van “goed bestuur”?
- Hoe denkt u dat de provincie als toezichthouder hier op zal reageren?
- Hoeveel budget is er voor een aanvullende afspraken in een strategisch programma?

Sociaal Domein:

U geeft aan dat het sociale domein “in balans” is. GL-PvdA ziet een mismatch tussen het aanbod en de behoeftes in het sociaal domein, in de manier van werken. We missen vooral een visie.

- Welke maatschappelijke ontwikkelingen ziet de coalitie?
- op basis van welke waarden en overwegingen wil de coalitie het sociale domein inrichten?
- Maken met name de toenemende armoede (ook onder inwoners die net geen gebruik kunnen maken van voorzieningen en ZZP’ers), de opvang van de toenemende stroom van vluchtelingen, corona en last but not least de oplopende kosten voor de jeugdzorg niet dat er nog meer tekorten in het sociaal domein zullen ontstaan?
- U wil aan de slag met een visie op wonen, welzijn en zorg. En dat wilt u samen doen met allerlei partijen. Dat ondersteunen wij van harte. Maar hoe verhoudt deze open houding zich tot uw uitspraak dat het algehele niveau van sociale voorzieningen goed is?
- Hoe gaat u samenwerking tussen alle welzijn en zorgaanbieders bevorderen? Hoe kijkt u aan tegen de toenemende roep om preventie en leefstijlbevordering?
- Hebben wij echt goed begrepen dat in het coalitieakkoord expliciet wordt verwoord geen aandacht te willen hebben voor individuele gevallen en geen ruimte te zien voor maatwerk?

Ambtelijk:

Ook wij zijn de noodzaak van extra aandacht voor de kwaliteit en formatie van het ambtelijk apparaat en de griffie. GL-PvdA wil voor Leusden een lokale overheid die het basiswerk naar behoren kan uitvoeren, maar ook maatwerk kan bieden, die anticipeert, duidelijk communiceert en benaderbaar is.

De huidige ambtelijke organisatie staat zwaar onder druk. Tegelijkertijd vraagt u veel aandacht in het akkoord voor lobbywerk, dat nog meer ambtelijke inzet zal meebrengen.

- Is er nog meer onderzoek nodig om te bepalen hoe de ambtelijke organisatie kan worden versterkt?
- Gaat de incidentele extra ruimte die afgelopen jaren is gecreëerd structureel worden of is er meer nodig?
- Hoeveel capaciteit (bestuurlijk en ambtelijk) gaat het in akkoord aangekondigde lobbywerk kosten en welke effect wordt daar van verwacht?
- Is het functioneren van de griffie niet een aangelegenheid van de gehele raad en de werkgeverscommissie?

Wij blijven voorstander van bestuurlijke vernieuwing en een strategische agenda past daar bij. Maar dat kan alleen als we het daadwerkelijk in gezamenlijkheid doen en de houding en het gedrag van het college en coalitiepartijen daar passend bij zijn.

Daarnaast hebben wij meer zicht nodig op de daadwerkelijk afspraken in het coalitieakkoord. Wij willen daarover en over samenwerking zeker in gesprek maar hebben daar dus meer uitwerking voor nodig.

Wij verzoeken de coalitie allereerst het akkoord inhoudelijk te duiden en onze vragen daarin te beantwoorden. Het is aan de coalitie het al ondertekende akkoord verder (smart) uit te werken.

We kunnen dat raadsbreed matchen met de longlist aan thema's die wij als GroenLinks-PvdA op basis van ons verkiezingsprogramma hebben uitgewerkt. Datzelfde geldt voor de andere (oppositie) partijen.

Onze thema's betreffen ook zeker de 4 hoofdthema's van het coalitieakkoord. De ruimte die we daarin concreet krijgen en ook ervaren is bepalend voor een volgende stap.

Als fractie beseffen wij dat wij namens alle inwoners van Leusden in of voor de raad actief zijn. Wij zullen waar mogelijk samenwerken met het college en met alle leden van de raad. We zullen ons altijd positief maar kritisch opstellen; we houden vast aan ons programma en spelen daarbij op de bal.

Het verzoek aan het nieuwe college om goed zorg te dragen voor de "Zuilbeuk" die wij schenken aan de inwoners van Leusden. En een oproep aan het college om 12.999 andere bomen in Leusden te plaatsen. Daarmee geven we blijf te blijven staan voor een "sociaal, vitaal en duurzaam" Leusden voor iedere inwoner. Voor alle raadsleden hebben we een zorgenpopje van de lokale wereldwinkel.

Wie zaait zal oogsten.